

1. במדבר פרק יג

א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: ב שְׁלַח-לְךָ אַנְשִׁים וַיִּתְּרוּ אֶת-אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר-אָנִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד לְמַטֵּה אֲבֹתָיו תִּשְׁלָחוּ כָּל נְשִׂיא בָהֶם: ג וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה מִמִּדְבַּר פָּאֲרָן עַל-פִּי יְהוָה כָּל־אֲנָשִׁים רָאשֵׁי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל הֵמָּה: ד וְאֵלֶּה שְׁמוֹתֵם לְמַטֵּה רְאוּבֵן שְׁמוּעַ בֶּן-זִכְוֹר: ה לְמַטֵּה שִׁמְעוֹן שַׁפְטָן בֶּן-חֹרִי: ו לְמַטֵּה יְהוּדָה כָּלֵב בֶּן-יִפְנֶה: ז לְמַטֵּה יִשְׂשָׁכָר יִגָּאֵל בֶּן-יֹוסֵף: ח לְמַטֵּה אֶפְרַיִם הוֹשֶׁעַ בֶּן-נוּן: ט לְמַטֵּה בְנִימֵן פְּלִטִי בֶן-רָפוּא: י לְמַטֵּה זְבוּלֹן גַּדִּיאֵל בֶּן-סוּדִי: יא לְמַטֵּה יוֹסֵף לְמַטֵּה מְנַשֶּׁה גַּדִּי בֶן-סוּסִי: יב לְמַטֵּה דָן עַמִּיאֵל בֶּן-גַּמְלִי: יג לְמַטֵּה אֲשֶׁר סֹתוּר בֶּן-מִיכָאֵל: יד לְמַטֵּה נַפְתָּלִי נַחֲבִי בֶן-וּפְסִי: טו לְמַטֵּה גָד גְּאוּאֵל בֶּן-מְכִי:

1. The Lord spoke to Moses saying, **2.** "Send out for yourself men who will scout the Land of Canaan, which I am giving to the children of Israel. You shall send one man each for his father's tribe; each one shall be a chieftain in their midst." **3.** So Moses sent them from the desert of Paran by the word of the Lord. All of them were men of distinction; they were the heads of the children of Israel. **4.** These are their names: For the tribe of Reuben, Shammua the son of Zakkur. **5.** For the tribe of Simeon, Shaphat the son of Hori. **6.** For the tribe of Judah, Caleb the son of Jepphunneh. **7.** For the tribe of Issachar, Yigal the son of Joseph. **8.** For the tribe of Ephraim, Hoshea the son of Nun. **9.** For the tribe of Benjamin, Palti the son of Raphu. **10.** For the tribe of Zebulun, Gaddiel the son of Sodi. **11.** For the tribe of Joseph, the tribe of Manasseh, Gaddi the son of Susi. **12.** For the tribe of Dan, Ammiel the son of Gemalli. **13.** For the tribe of Asher, Sethur the son of Michael. **14.** For the tribe of Naphtali, Nahbi the son of Vophsi. **15.** For the tribe of Gad, Geuel the son of Machi.

2. במדבר פרק יג

טז אֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר-שָׁלַח מֹשֶׁה לְתוֹר אֶת-הָאָרֶץ וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשֶׁעַ בֶּן-נוּן יְהוֹשֻׁעַ: **16.** These are the names of the men Moses sent to scout the Land, and Moses called Hoshea the son of Nun, Joshua.

Approach #1:**3. חזקוני במדבר פרשת שלח פרק יג פסוק טז**

... וי"מ שינה שמו על שהוצרך להיות מן המרגלים ולעבור דרך עמלק בשם הושע.

Approach #2:**4. כלי יקר במדבר פרשת שלח פרק יג פסוק טז**

... ויש אומרים לפי שהיה משבט יוסף שהביא דיבת אחיו על כן היה ירא שלא ילך בדרך זקנו כי מטעם זה לא הזכיר בו למטה יוסף ובגדי בן סוסי הזכיר למטה יוסף. ומה שלא התפלל על גדי אולי חשב שאם זה שבא משבט אפרים הגדול ממנשה לא ישנה את תפקידו מסתמא גם הקטן ממנו לא ידבר כנגדו, וכבר נודע מברכות של יעקב כי שם שם לו חק להקדים את אפרים לכל דבר שבקדושה, או לפי שנקרא אביו מנשה על שם כי נשני אלהים את כל בית אבי, וחשב משה שמסתמא כל זרעו שכחו כל מעשה אביהם:

Rabbi Shlomo Ephraim ben Aaron Luntschitz was born in Luntschitz (Lenczyk, Poland) c. 1540. His mentor was R. Shlomo Luria. For some period he was Rosh Yeshiva in Lvov (Lemberg). From 1604 he was assistant Rabbi to R. Judah Loew (Maharal) in Prague and was Rosh Yeshiva, and eventually succeeded Maharal (after his death) as Rabbi of Prague in 1609. He died in 1619.

Approach #3:5. ספורנו במדבר פרשת שלח פרק יג פסוק טז

(טז) ויקרא משה להושע בן נון יהושע. אמר שהיה נודע בשבטו לאיש חיל בשם הושע וזה שנקרא למעלה יהושע מפני שמה רבינו קרא לו כך לכבוד ולהתפלל עליו שיהיה נושע ושיושיע אחרים:

R. Obadiah b"r Jacob Seforno was born ca. 1480 in Italy. Besides his expertise in sundry areas of Torah knowledge, he studied medicine and other studies. He settled in Bologna where he practiced medicine, studied and taught Torah, and was involved in public affairs, served as a judge and even established and headed a yeshiva. He died ca. 1550.

6. רבינו בחיי במדבר פרשת שלח פרק יג פסוק טז

... וא"כ יש לשאול: מפני מה נזכר בתורה בשם יהושע כמה פעמים קודם השליחות הזו, הוא שכתוב: (שמות לג, יא) "ומשרתו יהושע בן נון נער", וכתוב: (שמות כד, יג) "ויקם משה ויהושע משרתו", וכן (במדבר יא, כח) "ויעץ יהושע בן נון משרת משה" ...

Rabbeinu Bachya (or Bachye) ben Asher was born in Spain in 1255 (he should be differentiated from Rabbeinu Bachya ben Yoseph ibn Pakuda, author of Duties of the Heart ["Chovot Halevavot"], who preceded him by 200 years. A member of the famous rabbinic ibn Halawa family, he was a disciple of Rashba in Barcelona. Rabbeinu Bachaya passed away in Saragosa, Spain in 1340.

7. חזקוני במדבר פרשת שלח פרק יג פסוק טז

... ויקרא משה להושע בן נון יהושע לא שקראו עתה יהושע אלא כך הפירוש הוא שקראו משה יהושע כבר כשנעשה משרתו ומצא חן בעיניו שכן הוא המנהג שכן מצינו באברהם ושרה ויעקב דניאל חנניה מישאל ועזריה צדקיה שכבר שמו מתניה ונחמיה שנקרא התרשתא.

R. Hezekiah b. Manoah lived in the 13th century in France or Provenzia.

Approach #4:8. אמת ליעקב (פרשת שלח)

פירש"י וז"ל: נתפלל עליו י-ה יושיעך
מעצת מרגלים עכ"ל. כבר העירו המפרשים
מדוע לא התפלל משה גם על כלב שלא
יחטא בעצת מרגלים¹⁰. ואפשר שסבר משה,
שכלב שהיה נשוי לאשה צדקת כמו מרים
הנביאה, בטח לא יתפס בעצת מרגלים ואינו
זקוק לברכה. ודו"ק.

Approach #5:9. תלמוד בבלי מסכת סוטה דף לד עמוד ב

יהושע כבר בקש משה עליו רחמים, שנאמר: ויקרא משה להושע בן נון יהושע, יה יושיעך מעצת מרגלים.

10. מדרש אגדה (בובר) במדבר פרשת שלח פרק יג סימן טז
 [טז] להושע בן נון יהושע. מלמד שנתפלל עליו משה רבינו, והוסיף לו אות אחת משמו של הקדוש ברוך הוא, ואמר יה יושיעך מעצת מרגלים:

11. תלמוד ירושלמי (ונציה) מסכת סנהדרין פרק ב דף כ טור ג/ה"ז
 רבי הונא בשם רבי אחא יו"ד שנטל הקדוש ברוך הוא מאמינו שרה ... עלה יו"ד ונשתטח לפני הקדוש ברוך הוא ואמ' רבון העולמים עקרתני מן הצדקת הזאת אמ' לו הקדוש ברוך הוא צא לך לשעבר היית ... בסוף תיבה חייך שאני נותנך ... בראש תיבה הדא הוא דכתי' ויקרא משה להושע בן נון יהושע

12. אזנים לתורה במדבר יג:טז

יח. וצ"ע.
 למת בחרו בהושע בן נון להוסיף לו את
 ה'יוד, שגרעו משריו וייל שעי' ששינו את
 שמה משרי לשרה נולד לה יצחק, ואדיר
 חפצה ה'י, שיירש את כל איי וכמו שאמרה
 לאברהם: "כי לא יירש בן האמה הזאת עם
 בני עם יצחק" (בראשית כ"א). ומילוי
 חפצה זה נמסר ליהושע, שהוא הנחיל את
 הארץ לישראל, ולפיכך מגיע לו בצדק
 ה'יוד, שנלקחה משרי.

13. בראשית פרק טז

(א) וְשָׂרֵי אֵשֶׁת אַבְרָם לֹא יָלְדָה לּוֹ וְלֵה שִׁפְחָה מִצְרִית וְשָׁמָּה הֵגָר: (ב) וַתֹּאמֶר שָׂרֵי אֶל-אַבְרָם הִנֵּה-נָא עֲצָרְנִי יִקְוֶה מִלֶּדֶת בְּאֵ-נָא אֶל-שִׁפְחָתִי אוּלַי אֲבִנָּה מִמֶּנָּה וַיִּשְׁמַע אַבְרָם לְקוֹל שָׂרֵי: (ג) וַתִּקַּח שָׂרֵי אֵשֶׁת-אַבְרָם אֶת-הֵגָר הַמִּצְרִית שִׁפְחָתָהּ מִקֶּץ עֶשֶׂר שָׁנִים לְשֵׁבַת אַבְרָם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַתֵּתֶן אֹתָהּ לְאַבְרָם אִישָׁה לּוֹ לְאִשָּׁה:

14. רמב"ן בראשית פרק טז פסוק ב

א. (ב) וישמע אברם לקול שרי – לא אמר הכתוב "ויעש כן", אבל אמר כי שמע לקול שרי, ירמוז כי אף על פי שאברם מתאוה מאד לבנים לא עשה כן בלא רשות שרי, וגם עתה לא נתכוון שיבנה הוא מהגר ויהיה זרעו ממנה, אבל כל כוונתו לעשות רצון שרה שתבנה ממנה, שיהיה לה נחת רוח בבני שפחתה, או זכות שתזכה היא לבנים בעבור כן כדברי רבותינו (עא ז):

ב. ואמר עוד ותקח שרי – להודיע שלא מהר אברם לדבר עד שלקחה שרי ונתנה בחיקו. והזכיר הכתוב שרי אשת אברם, לאברם אישה – לרמוז כי שרה לא נתיאשה מאברם ולא הרחיקה עצמה מאצלו, כי היא אשתו והוא אישה, אבל רצתה שתהיה גם הגר אשתו. ולכך אמר לו לאשה – שלא תהיה כפלגש רק כאשה נשואה לו. וכל זה מוסר שרה והכבוד שהיא נוהגת בבעלה:

15. במדבר פרק יד

ד וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-אָחִיו נָתַנָּה רֹאשׁ וְנָשׁוּבָה מִצְרָיִמָּה:

They said to each other, "Let us appoint a leader and return to Egypt!"